

ВИЩИЙ НАВЧАЛЬНИЙ ЗАКЛАД УКООПСПІАКИ
«ПОЛТАВСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ ЕКОНОМІКИ І ТОРГІВЛІ»
Навчально-науковий інститут денної освіти
Кафедра правознавства

СИЛАБУС
навчальної дисципліни
«Судова експертиза»
на 2022-2023 навчальний рік

Курс та семестр вивчення	1 курс, 1 семестр
Освітньо-професійна програма	Право
Спеціальність	081 Право
Галузь знань	08 Право
Ступінь вищої освіти	магістр

ПІВ НПП, який веде дану дисципліну,
науковий ступінь і вчене звання,
посада

Білокінь Руслан Михайлович, д.ю.н.
доцент кафедри правознавства

Контактний телефон	+38(096 3223285
Електронна адреса	RuslanBM1974@gmail.com
Розклад навчальних занять	http://schedule.puet.edu.ua/
Консультації	очна http://www.pravo.puet.edu.ua/stud.php он-лайн: електронною поштою, пн-пт з 10.00-17.00
Сторінка дистанційного курсу	http://www2.el.puet.edu.ua/st/course/view.php?id=1654

Опис навчальної дисципліни

Мета вивчення навчальної дисципліни	Метою навчальної дисципліни "Судова експертиза" є освітня (навчальна): цілісне засвоєння студентами процесуальних, організаційних, методичних, наукових і тактичних основ судово-експертної діяльності; підвищення професійного рівня фахівців; розвивальна: оволодіння досвідом України та інших держав щодо застосування знань у галузі судової експертології; здобуття практичних навичок підготовки матеріалів та призначення судових експертиз; визначення експертних установ, у яких можуть проводитися конкретні види судових експертиз; отримання навичок призначення, проведення та оцінки висновків окремих видів судових експертиз; визначення можливостей, меж та напрямків використання висновків експертів у доказуванні; виховна: підвищення юридичної культури та ерудиції фахівців, формування відданості ідеям істини, добра, справедливості і законності, почуття відповідальності перед суспільством, державою і людиною.
Тривалість	3 кредити ЄКТС/90 годин (лекції 18 год., семінарські заняття 14 год., самостійна робота 58 год.)
Форми та методи навчання	- лекції та практичні заняття в аудиторії, тестування, самостійна робота поза розкладом - загальнонаукові і спеціальні методи пізнання правових явищ; методики з правової оцінки поведінки чи діяльності індивідів і соціальних груп; ідентифікації правової проблеми та її вирішення на основі принципів права; методи оцінювання та аналізу інформації; методи доведення; цифрові технології
Система поточного та підсумкового контролю	Поточний контроль: відвідування занять; захист домашнього завдання; обговорення матеріалу занять; виконання навчальних завдань; доповіді з рефератами та їх обговорення; тестування; поточна модульна робота Підсумковий контроль: залік.
Базові знання	Наявність широких знань з кримінального процесуального права, кримінального права, криміналістики
Мова викладання	Українська

Перелік компетентностей, які забезпечує дана навчальна дисципліна, програмні результати навчання

№ з/п	Компетентності, якими повинен оволодіти студент	Програмні результати навчання
<i>Загальні компетентності</i>		
1.	здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел (ЗК 03)	проводити збір і інтегрований аналіз матеріалів з різних джерел (РН 03)
2.	здатність генерувати нові ідеї (креативність). (ЗК 06)	обгрунтовано формулювати свою правову позицію, вміти опонувати, оцінювати докази та наводити переконливі аргументи (РН 06)
3.	здатність приймати обгрунтовані рішення (ЗК 07)	оцінювати достовірність інформації та надійність джерел, ефективно опрацьовувати та використовувати інформацію для проведення наукових досліджень та практичної діяльності (РН 08)
4.	здатність спілкуватися з представниками інших професійних груп різного рівня (з експертами з інших галузей знань/видів юридичної діяльності). (ЗК 08)	дискутувати зі складних правових проблем, пропонувати і обгрунтовувати варіанти їх розв'язання (РН 07)
<i>Спеціальні (фахові, предметні) компетентності</i>		
5.	здатність обгрунтовувати та мотивувати правові рішення, давати розгорнуту юридичну аргументацію (СК 06)	інтегрувати необхідні знання та розв'язувати складні задачі правозастосування у різних сферах професійної діяльності (РН 17) ообгрунтовувати правову позицію на різних стадіях правозастосування (РН 14)
6.	здатність застосовувати знання та розуміння основних засад (принципів) та процедур судочинства в Україні (СК 07).	мати практичні навички розв'язання проблем, пов'язаних з реалізацією процесуальних функцій суб'єктів правозастосування. (РН 15).
7.	здатність самостійно готувати проекти нормативно-правових актів, обгрунтовувати суспільну обумовленість їх прийняття, прогнозувати результати їх впливу на відповідні суспільні відносини (СК 14)	брати продуктивну участь у розробці проектів нормативно-правових актів, обгрунтовувати суспільну обумовленість їх прийняття, прогнозувати результати їх впливу на відповідні суспільні відносини (РН 16)
8.	здатність висловлювати свою правову позицію, переконливо її аргументувати; прогнозувати варіанти прийняття кінцевих рішень (ДСК 18)	інтегрувати необхідні знання та розв'язувати складні задачі правозастосування у різних сферах професійної діяльності (РН 17)

Тематичний план навчальної дисципліни

Назва теми	Види робіт	Завдання самостійної роботи у розрізі тем
Тема 1. Історія становлення судової експертології	Відвідування лекції; обговорення теоретичного питання на семінарському занятті тестування; виконання завдань, передбачених планом самостійної роботи	Завдання 1. Питання для самостійного вивчення 1. Історія становлення та розвитку судової експертизи. 2. Науковці-фундатори криміналістичної експертизи. 3. Загальне положення про науково-дослідні, конструкторські, проектно-конструкторські і технологічні організації. 4. Формування єдиної судової експертології на території України в ХХ столітті. 5. Теорія судової експертології як модель практичної пізнавальної діяльності. 6. Місце судової експертології в системі юридичних наук. Завдання 2. Скориставшись

Назва теми	Види робіт	Завдання самостійної роботи у розрізі тем
		<p><i>інформаційними джерелами</i> опрацювати теоретичний матеріал по темі.</p> <p>Завдання 3. Виконати тестування самоконтролю знань за темою.</p>
<p>Тема 2. Теоретичні основи судової експертизи</p>	<p>Обговорення теоретичного питання на семінарському занятті; тестування; виконання завдань, передбачених планом самостійної роботи</p>	<p>Завдання 1. Питання для самостійного вивчення</p> <p>1.Поняття криміналістичної експертизи. Предмет і об'єкти (властивості та ознаки) криміналістичної експертизи.</p> <p>2.Правові та теоретичні основи судових експертиз.</p> <p>3.Принципи судово-експертної діяльності.</p> <p>4.Класифікація судових експертиз.</p> <p>Характеристика процесуальних джерел доказів.</p> <p>Завдання 2. Скориставшись інформаційними джерелами опрацювати теоретичний матеріал по темі.</p> <p>Завдання 3. Виконати тестування самоконтролю знань за темою.</p>
<p>Тема 3. Методологічне забезпечення судової експертології</p>	<p>Відвідування лекції; обговорення теоретичного питання на семінарському занятті тестування; виконання завдань, передбачених планом самостійної роботи</p>	<p>Завдання 1. Питання для самостійного вивчення</p> <p>1.Поняття та класифікація методів, що використовуються при провадженні експертиз.</p> <p>2.Методика експертного дослідження як система методів, прийомів і технічних засобів, оптимальний порядок їх використання для вивчення об'єктів під час провадження експертиз.</p> <p>3.Особливості застосування цих методів при проведенні криміналістичних експертних досліджень.</p> <p>4.Роль та особливості методики проведення судових експертиз, що підлягають атестації та державній реєстрації</p> <p>Завдання 2. Скориставшись інформаційними джерелами опрацювати теоретичний матеріал по темі.</p> <p>Завдання 3. Виконати тестування самоконтролю знань за темою.</p>
<p>Тема 4. Поняття експерта в судовій експертології.</p>	<p>Обговорення теоретичного питання на семінарському занятті; тестування; виконання завдань, передбачених планом самостійної роботи</p>	<p>Завдання 1. Питання для самостійного вивчення</p> <p>1.Порядок зайняття посади експерта.</p> <p>2.Присвоєння та позбавлення кваліфікації судового експерта і кваліфікаційних класів.</p> <p>3.Порядок отримання дозвільних документів на право зайняття експертною діяльністю.</p> <p>4.Залучення до проведення судових експертиз експертів, які не є працівниками експертних установ.</p>

Назва теми	Види робіт	Завдання самостійної роботи у розрізі тем
		<p>5.Права та обов'язки експерта: поняття, загальні положення.</p> <p>6.Відповідальність судового експерта.</p> <p>Завдання 2. Скориставшись інформаційними джерелами опрацювати теоретичний матеріал по темі.</p> <p>Завдання 3. Виконати тестування самоконтролю знань за темою.</p>
<p>Тема 5.Експерт у кримінальному провадженні</p>	<p>Відвідування лекції; обговорення теоретичного питання на семінарському занятті тестування; виконання завдань, передбачених планом самостійної роботи</p>	<p>Завдання 1. Питання для самостійного вивчення</p> <p>1.Спеціальні знання як засіб розкриття, розслідування кримінальних правопорушень і запобігання їм.</p> <p>2.Значення експертизи у кримінальному процесі.</p> <p>3.Судові експерти. Права та обов'язки судових експертів в кримінальному провадженні. 4.Особливості проведення експертиз в державних спеціалізованих експертних установах.</p> <p>Завдання 2. Скориставшись інформаційними джерелами опрацювати теоретичний матеріал по темі.</p> <p>Завдання 3. Виконати тестування самоконтролю знань за темою.</p>
<p>Тема 6. Експерт у цивільному судочинстві</p>	<p>Обговорення теоретичного питання на семінарському занятті , тестування; виконання завдань, передбачених планом самостійної роботи</p>	<p>Завдання 1. Питання для самостійного вивчення</p> <p>1.Загальні особливості залучення експерта в цивільному судочинстві: правові підстави, порядок, наслідки.</p> <p>2.Роль і місце експерта в цивільному провадженні.</p> <p>3.Оцінка висновку експерта в цивільному провадженні.</p> <p>4.Застосування спеціальних знань при розв'язанні цивільних, господарських, адміністративних спорів.</p> <p>Завдання 2. Скориставшись інформаційними джерелами опрацювати теоретичний матеріал по темі.</p> <p>Завдання 3. Виконати тестування самоконтролю знань за темою.</p>
<p>Тема 7. Організаційно-правове забезпечення судово-експертної діяльності в Україні.</p>	<p>Відвідування лекції; обговорення теоретичного питання на семінарському занятті; тестування; виконання завдань, передбачених планом самостійної роботи</p>	<p>Завдання 1. Питання для самостійного вивчення</p> <p>1.Постанова (ухвала) про призначення криміналістичної експертизи.</p> <p>2.Підготовка об'єктів для експертного дослідження. Підбір зразків для порівняльного дослідження.</p> <p>3. Особливості оформлення матеріалів при призначенні додаткової, повторної, комплексної та комісійної експертиз.</p> <p>4. Функції керівника експертної установи при надходженні матеріалів на</p>

Назва теми	Види робіт	Завдання самостійної роботи у розрізі тем
		<p>первісну, повторну, додаткову, комплексну, комісійну експертизи.</p> <p>Завдання 2. Скориставшись інформаційними джерелами опрацювати теоретичний матеріал по темі.</p> <p>Завдання 3. Виконати тестування самоконтролю знань за темою.</p>
Тема 8. Експертні технології.	Обговорення теоретичного питання на семінарському занятті, тестування; виконання завдань, передбачених планом самостійної роботи	<p>Завдання 1. Питання для самостійного вивчення</p> <p>1.Можливості застосування експертних технологій в кримінальному процесуальному законодавстві.</p> <p>2. Судово-медичне освідування як нова процесуальна форма. Особливості отримання окремих результатів на підставі відібраних зразків чи аналізів.</p> <p>3.Позаекспертні експрес-дослідження. Використання пересувних криміналістичних лабораторій та процесуальне оформлення їх використання.</p> <p>4.Метод отримання спектральної інформації. Методи мікрокристалоскопії, кольорових краплинних реакцій, дослідження в інфрачервоних променях. Телевізійна мікроскопія та відеотехніка : особливості їх використання.</p> <p>5.Групи поза експертних досліджень та процесуальне використання їх результатів.</p> <p>6.Особливості експертних досліджень в кримінальних правопорушеннях, пов'язаних з кіберзлочинністю.</p> <p>Завдання 2. Скориставшись інформаційними джерелами опрацювати теоретичний матеріал по темі.</p> <p>Завдання 3. Виконати тестування самоконтролю знань за темою.</p>
Тема 9. Експертні завдання та експертні дослідження: поняття, види, стадії.	Відвідування лекції; обговорення теоретичного питання на семінарському занятті; тестування; виконання завдань, передбачених планом самостійної роботи	<p>Завдання 1. Питання для самостійного вивчення</p> <p>1.Характерні відмінності попередніх досліджень, не процесуальних досліджень та оперативного аналізу (попереднє вивчення слідів) під час розслідування та розкриття кримінальних правопорушень.</p> <p>2. Спеціальні експертні дослідження.</p> <p>3.Особливості проведення поза експертних досліджень.</p> <p>4. Висновок спеціаліста.</p> <p>Завдання 2. Скориставшись інформаційними джерелами опрацювати теоретичний матеріал по темі.</p> <p>Завдання 3. Виконати тестування самоконтролю знань за темою.</p>

Назва теми	Види робіт	Завдання самостійної роботи у розрізі тем
Тема 10. Особливості призначення та проведення окремих видів судових експертиз.	Обговорення теоретичного питання на семінарському занятті; тестування; виконання завдань, передбачених планом самостійної роботи	<p>Завдання 1. Питання для самостійного вивчення</p> <ol style="list-style-type: none"> 1.Призначення експертизи. 2.Комплексна експертиза. Комісійна експертиза. 3.Доручення для проведення експертного дослідження. 4.Трасологічна експертиза: об'єкти, особливості методики. 5.Техніко-криміналістичне дослідження документів. 6.Можливості ДНК-експертиз. <p>Завдання 2. Скориставшись інформаційними джерелами опрацювати теоретичний матеріал по темі.</p> <p>Завдання 3. Виконати тестування самоконтролю знань за темою.</p>
Тема 11. Висновок експерта та його оцінка	Обговорення теоретичного питання на семінарському занятті; тестування; виконання завдань, передбачених планом самостійної роботи	<p>Завдання 1. Питання для самостійного вивчення</p> <ol style="list-style-type: none"> 1.Висновок експерта як джерело доказів:сутність, структура, зміст. 2.Форми і види висновків експерта. 3.Оцінка висновку експерта-криміналіста суб'єктами доказування та її наслідки. 4. Поняття та сутність допиту експерта. 5.Показання експерта як доказ за кримінальною справою. <p>Завдання 2. Скориставшись інформаційними джерелами опрацювати теоретичний матеріал по темі.</p> <p>Завдання 3. Виконати тестування самоконтролю знань за темою.</p>
Тема 12. Нові напрями та проблеми судово-експертних досліджень	Обговорення теоретичного питання на семінарському занятті; тестування; виконання завдань, передбачених планом самостійної роботи	<p>Завдання 1. Питання для самостійного вивчення</p> <ol style="list-style-type: none"> 1.Новітні технології в експертній діяльності. 2. Впровадження передового досвіду в судовій експертології. Апробація досягнень науки і техніки в діяльності судових експертів. 3.Підвищення кваліфікації експертів (спеціалістів). 4.Міжнародна співпраця у галузі судової експертизи. Особливості призначення та проведення експертиз згідно міжнародно-правових угод. 5.Взаємодія Офісу Генерального прокурора з експертними установами світу. 6. Практика призначення та проведення судових експертиз в країнах ЄС та США. <p>Завдання 2. Скориставшись інформаційними джерелами опрацювати теоретичний матеріал по темі.</p>

Назва теми	Види робіт	Завдання самостійної роботи у розрізі тем
		<i>Завдання 3. Виконати тестування самоконтролю знань за темою.</i>

Інформаційні джерела Нормативно-правові акти

1. Конституція України // Відомості Верховної Ради.– 1996.– №30.– Ст. 141 (зі змінами та доповненнями станом на 12.04.2012 р.).
2. Кримінальний процесуальний кодекс України // Відомості Верховної Ради.– 2012.– №4651-VI.
3. Закон України «Про судову експертизу» // Відомості Верховної Ради.– 1994.– №28.– Ст. 232 (зі змінами та доповненнями станом на 19.11.2012 р.).
4. Закон України «Про адвокатуру та адвокатську діяльність» // Відомості Верховної Ради.– 2012.– №5076-VI.
5. Про судову експертизу в кримінальних і цивільних справах // Постанова Пленуму Верховного Суду України №8 від 30.05.1997 року.
6. Про затвердження Інструкції про порядок і розміри компенсації (відшкодування) витрат та виплати винагороди особам, що викликаються до органів досудового розслідування, прокуратури, суду або до органів, у провадженні яких перебувають справи про адміністративні правопорушення, та виплати державним спеціалізованим установам судової експертизи за виконання їх працівниками функцій експертів і спеціалістів // Постанова Кабінету Міністрів України №710 від 1.07.1997 року; зміни Постанова Кабінету Міністрів України від 19.09.2012 р. №868.
7. Про затвердження Інструкції про призначення та проведення судових експертиз та Науково-методичних рекомендацій з питань підготовки та призначення судових експертиз та експертних досліджень // Наказ Міністерства юстиції України №53/5 від 8.10.1998 року; зміни накази Міністерства юстиції України від 30.12.2004 р. №144/5; від 10.10.2005 р. №59/5; від 29.12.2006 р. №26/5; від 15.07.2008 р. №1198/5; від 01.06.2009 р. №965/5.
8. Про затвердження Інструкції про особливості здійснення судово-експертної діяльності атестованими судовими експертами, що не працюють у державних спеціалізованих експертних установах // Наказ Міністерства юстиції України №3505/5 від 12.12.2011 року.
9. Про затвердження Інструкції з організації функціонування криміналістичних обліків експертної служби МВС України // Наказ МВС України №390 від 10.09.2009 року.
10. Інструкція про проведення судово-медичної експертизи // Наказ Міністерства охорони здоров'я України №6 від 17.01.1995 року.
11. Порядок проведення судово-психіатричної експертизи // Наказ Міністерства охорони здоров'я України від 8.10.2001 року №397.
12. Про організацію діяльності органів досудового розслідування Національної поліції України: Наказ МВС України від 6 липня 2017 року №570.
13. Про затвердження Інструкції з організації взаємодії органів досудового розслідування з іншими органами та підрозділами Національної поліції України в запобіганні кримінальним правопорушенням, їх виявленні та розслідуванні: Наказ МВС України від 7 липня 2017 року №575.
14. Про організацію діяльності органів прокуратури з питань ведення Єдиного реєстру досудових розслідувань, статистики та її аналізу: Наказ ГПУ від 16 жовтня 2015 року №275.
15. Інструкція про порядок залучення працівників органів досудового розслідування поліції та Експертної служби Міністерства внутрішніх справ України як спеціалістів для участі в проведенні огляду місця події, затвердженої наказом МВС від 03 листопада 2015 року №1339.
16. Порядок взаємодії між органами внутрішніх справ, закладами охорони здоров'я та прокуратури України при встановленні факту смерті людини: Наказ МВС, ГПУ, МОЗ України від 28 листопада 2012 року №1095/955/119.
17. Порядок зберігання речових доказів стороною обвинувачення, їх реалізації, технологічної переробки, знищення, здійснення витрат, пов'язаних з їх зберіганням і пересиланням, схоронності тимчасово вилученого майна під час кримінального провадження: Постанова Кабінету Міністрів України від 19 листопада 2012 року №1104.

Базова (основна)

1. Теорія доказів: підручник / К. В. Антонов, О. В. Сачко, В. М. Тертишник, В. Г. Уваров / За

заг. ред. Д.ю.н, професора В. М. Тертишника. Київ: Алерта, 2015. 294

2. Авдєєва Г. К. Судова експертиза контрафактної аудіовізуальної продукції: Монографія / За редакцією професора Шепітька В.Ю. – Х.: Право, 2006 р. – 346 с.

3. Кримінальний процес: підручник / Ю. М. Грошевий, В. Я. Тацій, А. Р. Туманянц та ін.; За ред. В. Я. Тація, Ю. М. Грошевого, О. В. Капліної, О. Г. Шило. Х.: Право, 2013. 824 с.

4. Актуальні питання кримінального процесу України / [С. М. Блажівський, І. М. Козьяков, О. М. Толочко, С. С. Мірошніченко, Г. В. Власова та ін.]; за заг. ред. Є. М. Блажівського, К., 2013. 304 с

5. Бахін В.П. Криміналістика: Курс лекцій (ч.1) / В.П. Бахін, І.В. Гора, П.В. Цимбал. – Ірпінь: ДПС України, 2002. – 356 с.

6. Тертишник В. М. Науково-практичний коментар Кримінального процесуального кодексу України. Вид. 15-те, доповн. і перероб. К.: Правова Єдність, 2018. 854 с.

7. Гончаренко В. Г. Судово-психологічна експертиза у кримінальному провадженні: науково-практичний посібник. К.: Прецедент, 2013. – 43 с.

8. Докази та доказування у кримінальному провадженні: навчальний посібник / Р.І. Благута, Ю.В. Гуцуляк, О.М. Дуфенюк та ін. Львів: ЛьвДУВС, 2017. 257 с.;

9. Клименко Н. І. Судова експертологія : курс лекцій : навч. посіб. для студ. юрид. спец. вищ. навч. закл. К.: Ін Юре, 2007. 528с.

10. Криміналістика: підручник / В. В. Пяковський, Ю. М. Чорноус, А. В. Іщенко та ін. Київ : Центр учб. літ., 2015. 544 с.

11. Ченцов В. В., Тертишник В. М. Реабілітація жертв незаконних кримінальних переслідувань, політичних репресій та зловживань владою: підручник для слухачів магістратури юридичних вузів. Київ: Правова єдність, 2016. 324 с.

12. Судова експертологія: курс лекцій для підготовки здобувачів освітнього ступеня «магістр» за спеціальністю 081 «Право» та 292 "Правоохоронна діяльність"/ Тертишник В. М., Варава В. В., Сачко О. В. / За заг. ред. д.ю.н, професора В. М. Тертишника. Дніпро: Ліра, 2021, 208с.

13. Експертизи в судовій практиці: Навчальний посіб. За заг. ред. В. Г. Гончаренко, І. В. Гори. К.: Юрінком Інтер, 2015. 504 с

14. Макаренко Е. І., Негодченко О. В., Тертишник В. М. Експертизи на досудовому слідстві: навчальний посібник. Дніпропетровськ, 2001. 204 с.

15. Судова експертиза в кримінальному процесі: навч.-практ. посіб. / О. О. Садченко, Н. Д. Кулінич, С. М. Соловей, О. В. Шевченко / ННІ підготовки фахівців для експертних підрозділів; Національна академія внутрішніх справ. Київ, 2013. 256 с.

16. Шехавцов Р. М., Банчук О. А. Спеціальне досудове розслідування. Настільна книга детектива, прокурора, судді: коментар антикорупційного законодавства. /За ред. М. І. Хавронюка. К.: ВД «Дакор», 2016. 496 с.

Допоміжна (додаткова)

1. Nowicki M. A. Europejski Trybuna Praw Czloweka. Orzecznictwo. 1998. (Czesc 1) / M. A. Nowicki Warszawa, 1998

2. Tertysznyk V. Prawda po za wszelka watpliwosc - doktrynalne problemy prawa dowodowego. KELM. Wydawca. 2017. №1 (17). S. 267-277.

3. Vladimir M. Tertyshnyk, Olga L. Sokolenko, Alexander V. Sachko Stete-of-theart of express analytical methods of research of material object criminal process. (Сучасний стан експрес-аналітичних методів дослідження матеріальних об'єктів у кримінальному процесі). Journal of Chemistry and Technologies. Vol 27, No 1 (2019). С. 65-70. DOI: <https://doi.org/10.15421/081907> URL: <http://chemistry.dnu.dp.ua/article/view/081907>

4. Акуленко В. І. Міжнародне право охорони культурних цінностей та його імплементація у внутрішньому праві України: Монографія. Київ: ТОВ «ВО «Юстініан», 2013. 616 с.

5. Багрій М. В., Луцик В. В. Процесуальні аспекти негласного отримання інформації: вітчизняний та зарубіжний досвід: монографія. Харків : Право, 2017. 376 с.

6. Біленчук П. Д., Мотлях О. І., Рибальченко О. М., Усіков І. П. Аудіовізуальна психофізіологічна діагностика людини: історія, теорія, практика:[монографія] /за ред. П. Д. Біленчука. К.: Атіка, 2013.

7. Використання в кримінальному процесі матеріалів оперативно-розшукової діяльності та гарантії захисту прав і свобод людини: Монографія / К. В. Антонов, В. М. Тертишник, О. В. Негодченко, І. П. Козаченко. Дніпропетровськ, 2004. 184 с

8. Гамов Д. Ю. Встановлення належності об'єкта до вогнепальної зброї та його придатності до стрільби (проведення пострілів): Судово-балістична методика / Д. Ю. Гамов / ДНДЕКЦ МВС України; ДЗП МінЮсту. – К., 2005. – 18 с.
9. Гмирко В. П. Доказування у кримінальному процесі: діяльнісна парадигма. Теоретичний аналіз. Проблематизація. СМД-репрезентація: [монографія]. Дніпропетровськ: Академія митної служби України, 2010. 314 с.
10. Іщенко А. В. Методологічні проблеми криміналістичних наукових досліджень: монографія / А. В. Іщенко ; за ред. І. П. Красюка. К.: Національна академія внутрішніх справ України, 2003. 359 с.
11. Ковальчук С. О. Вчення про речові докази у кримінальному процесі: теоретико-правові та практичні основи: монографія. Івано-Франківськ: Супрун В.П., 2017. 618 с.
12. Експертизи в судовій практиці / За заг. ред. В.Г. Гончаренка.– К.: Юрінком Інтер, 2005. – 386 с.
13. Комплексний підхід до захисту суспільства від незаконного наркообігу: монографія / Т. В. Корнякова, О. Л. Соколенко, В. С. Гошовський, О. В. Сачко та ін. ; За заг. ред. д. ю. н. Т. В. Корнякової. Дніпро: ЛІРА, 2019. 539 с
14. Коропецька С. О., Юрчишин В. М., Савченко В. А. Відібрання зразків біологічного походження під час досудового розслідування: Монографія. Чернівці: Технодрук, 2019. 184 с.
15. Костін М. І. Контрабанда. Доказування обставин вчинення злочину на досудовому слідстві : монографія. К. : «ДІЯ», 2003. 185 с.
16. Кириченко І.А. Судова експертиза об'єктів права інтелектуальної власності. Навчальний посібник / І.А. Кириченко. – К.: Ін-т. інтел. власн. і права, 2005. – 160 с.
17. Клименко Н.І. Судова експертиза: Курс лекцій: Навчальний посіб. для студ. / Н.І. Клименко. – К.: Видавничий Дім "Ін Юре", 2007. – 528 с.
18. Котюк І. І. Теорія судового пізнання: Монографія . К., 2006. 435 с.
19. Лисенко В. В. Криміналістичне забезпечення діяльності податкової міліції: (Теорія та практика): Монографія. К.: Логос, 2004. 324 с
20. Лук'янчиков Є. Д. Методологічні засади інформаційного забезпечення розслідування злочинів: монографія. К.: Нац. акад. внутр. справ України, 2005. 360
21. Методологія в праві: монографія / І. Безклубий, І. Гриценко, М. Козюбра та ін.; за заг. ред. І. Безклубого. К.: Грамота, 2017 - 658 с
22. Кузьмічов В.С. Криміналістика: Навч. посібник / В.С. Кузьмічов, Г.І. Прокопенко. За заг. ред. В.Г. Гончаренка та Є.М. Моїсеєва. – К.: Юрінком Інтер, 2001. – 368 с.
23. Мотлях О. І. Поліграф: наукова природа походження, нормативно-правове регулювання та межі застосування. К.: «Освіта України», 2012. 394 с
24. Митрофанов І. І. Кримінально-правове забезпечення охорони довкілля: Монографія. Кременчук: Видавець «ПП Щербатих О.В.», 2010. 272 с
25. Науменко С. М. Адміністративно-правові засади взаємодії експертних установ з правоохоронними органами: дисертація ... канд. юрид. наук, спец.: 12.00.07 - адміністративне право і процес; фінансове право; інформаційне право; Ун-т сучасних знань, СумДУ; наук. кер. В.В. Пахомов. Суми, 2019. 203 с
26. Правова доктрина України: у 5 т. Т.2: Публічно правова доктрина України / Ю. П. Битяк, Ю. Г. Барабаш, М. П. Кучерявенко та ін.; за заг. ред. Ю. П. Битяка. Х.: Право, 2013. 864 с.
27. Пиріг І. В. Теоретико-прикладні проблеми експертного забезпечення досудового розслідування: монографія. Дніпропетровськ: Дніпроп. держ. ун-т внутр. справ; Ліра ЛТД, 2015. 432 с
28. Моїсеєв О.М. експертні технології: теорія формування і практика застосування. Монографія / О.М. Моїсеєв. – Харків: «Апостіль», 2011. – 424 с.
29. Настільна книга слідчого: Наук. – практ. видання для слідчих і дізнавачів / Панов М.І., Шепітько В.Ю., Коновалова В.О. та ін. – К.: Видавничий дім „Ін Юре”, 2003. – 542 с.
30. Столітній А. В. Електронне кримінальне провадження: передумови виникнення, сучасний стан та перспективи розвитку: монографія. Київ : АртЕк, 2016. 723 с.
31. Романюк Б. В. Сучасні теоретичні та правові проблеми використання спеціальних знань у досудовому слідстві: Монографія. Київ: НАВСУ, 2002. 196 с.
32. Сачко О. В. Проблеми реалізації верховенства права при застосуванні особливих форм та режимів кримінального провадження. Монографія / За заг. ред. доктора юридичних наук, професора Академіка Академії політичних наук України В. М. Тертишника. Дніпропетровськ: Дніпровський національний університет ім. Олеся Гончара; Ліра ЛТД, 2018. 404 с.

33. Салтевський М.В. Криміналістика (у сучасному викладі): Підручник / М.В. Салтевський. – К.: Кондор, 2005. – 389 с.
34. Сегай М.Я. Судова експертиза – наука про судово-експертну діяльність / М.Я. Сегай // Вісник АПр.Н України. – №2 (33)- №3(34). – 2003. – С. 740-762.
35. Тагієв С. Р. Негласні слідчі (розшукові) дії у кримінальному судочинстві України: монографія. Київ: ВД «Дакор», 2015. 440
36. Терещенко Ю. В. Процесуальні дії як способи формування доказів у досудовому провадженні: монографія. Львів: Галицько-Волинська Спілка, 2012. 166 с
37. Триньова Я. О. Біоетика кримінально-правового забезпечення протидії злочинності. Монографія. Харків: Право. 2019. 536 с.
38. Уваров В. Г. Застосування практики Європейського Суду з прав людини та норм міжнародно-правових актів в удосконаленні кримінального судочинства України: монографія; за заг. ред. доктора юрид. наук В. М. Тертишника. Дніпропетровськ. 2012. 268 с.
39. Чаплинський К. О. Тактика проведення окремих слідчих дій: монографія. Дніпропетровськ: Дніпроп. держ. ун-т внутр. справ, 2006. 308 с.
40. Черноус Ю. М. Теорія і практика криміналістичного забезпечення досудового слідства у справах про злочини міжнародного характеру: монографія. К.: Скіф, 2012. 448 с
41. Шумило М. Є., Тугарова О. К. Непрямі докази в кримінальному процесі: Монографія. Х.: СПДФО Боровін О.В., 2012. 206 с
42. Юрчишин В. М. Місце і роль прокурора у досудовому розслідуванні та їх відображення в теорії, законодавстві і практиці: монографія. Чернівці: «Родовід», 2013. 307 с
43. Цибульов П.М. Основи інтелектуальної власності / Навч. посібник / П.М. Цибульов. – К.: "Інст. інтел. власн. і права", 2005. – 108 с.
44. Судова експертиза : зб. нормат.-прав. актів : станом на 01.10.2015 / Всеукр. громад. орг. "Незалежна н.-д. експертна спілка" (ВГО ННДЕС). — Київ : Сова, 2015. — 337 с.
45. Авдеева Г. К. Процесуальні проблеми призначення експертиз з дослідження контрафактної аудіо- та відеопродукції / Г.К. Авдеева // Право і безпека. – 2005. – Т. 4. – №4. – С. 33-37.
46. Ігнат'єв І.В. Ототожнення вогнепальної зброї за слідами на кулях та гільзах з використанням АБІС «ТАИС»: методичний посібник / І.В. Ігнат'єв, Т.Г. Чашницька. – К. : ДНДЕКЦ МВС України, 2011. – 99 с.
47. Коваленко В.В. Проблеми класифікації судових експертиз / В.В. Коваленко // Вісник ЛДУВС ім. Е.О. Дідоренка «Інформаційне забезпечення розкриття та розслідування злочинів» – Спеціальний випуск, №5, 2008. – У 3-х частинах. – Ч. 1. – С. 32-39.
48. Коваленко В.В. Поняття та ознаки комплексної судової експертизи / В.В. Коваленко. Криміналістика ХХІ століття : матеріали міжнар. наук.-практ. конф., 25-26 лис-топ. 2010 р. – Х. : Право, 2010. – С. 653-656.
49. Коваленко В.В. Особливості перевірки та оцінки висновку експерта / В.В. Коваленко // Актуальні проблеми кримінального процесу, криміналістики, судової експертизи та оперативно-розшукової діяльності // Матеріали III міжнар. наук.-практ. конф. (28.10.2011 р.). – Одеса: «Фенікс», 2011. – С. 185-187.
50. Моїсєєв О.М. Експертна технологія та предмет, об'єкт, задачі судової експертизи / О.М. Моїсєєв // Право і безпека : Науковий журнал. – Харків : ХНУВС МВС України, 2005. – №2. – С. 26-28.
51. Біленчук П.Д., Курко М.Н., Стахівський С.М. Судові експертизи: Довідник. К.: Влад и Влада, 1997. 48 с.
52. Зразки процесуальних документів (досудове розслідування): наук.-практ. посіб. , О. І. Перепелиця, С. Є. Кучерина, В. В. Федосєєв та ін. Х : Право, 2015. 632 с.
53. Іванов Є. А. Радіоекологічні дослідження: навч. посібник. Львів: Видавничий центр ЛНУ імені Івана Франка, 2004. 149 с.
54. Індутний, В. В. Оцінка культурних цінностей. Е.В. Чернявська, С.М. Шкляр [та ін.]. 2-е вид. К.: АЯКС ПРІНТ, 2006. 608 с.
55. Історія митної діяльності: Україна в міжнародних митно-торговельних мережах: навч. посіб. / К. М. Колесников (кер. авт. кол.), Л. І. Адашис, Д. В. Архирейський, О. О. Дячок, Д. О. Бочаров, О. В. Морозов, В. В. Ченцов, С. В. Шуляк ; за ред. Л. В. Деркача, В. В. Ченцова. – 2-ге вид., зі змін. і доп. – Дніпро : УМСФ, 2019. 282 с

56. Іщенко А. В., Карпов Н. С., Кондратьєв Я. Ю. Наукове забезпечення протидії злочинності: посібник. К. : Національна академія внутрішніх справ України, 2002. – – 224 с.
57. Кофанова О. С. Використання спеціальних знань при розслідуванні злочинних посягань на культурні цінності: Метод. реком. К., 2006.
58. Кримінальний процесуальний кодекс України: структурно-логічні схеми і таблиці, типові бланки та зразки процесуальних документів: науково-практичний 142 посібник / Р. Г. Андреев, Є. М. Блажівський, М. І. Гошовський та ін. К.: Алерта, 2012. 736 с.
59. Науково-практичний коментар Кримінально-процесуального кодексу України. Зразки процесуальних документів у кримінальному провадженні / За заг. ред. Чернея В. В. та Чернявського С. С. К. : «Центр учбової літератури», 2017. 976 с.
60. Негодченко О. В. Макаренко Є. І. Тертишник В. М. Огляд місця події: навчальний посібник. Дніпропетровськ Юридична академія МВС, 2001. 156 с
61. Огляд рішень Європейського суду з прав людини. Рішення за період з 03.02.2020 по 07.02.2020/ Відпов. за вип.: О. Ю. Тарасенко, Д. П. Мордас, Р. Ш. Бабанли. Київ, 2020. Вип. 5. 24 с.
62. Савонюк Р. Ю. Доказування в досудовому слідстві: Навчальний посібник. Сімферополь: Вид-во ДОЛЯ, 2003. 184 с.
63. Спіріна І. Д. Судово-психіатрична експертиза: Навчальний посібник. Дніпропетровськ, 1999.
64. Судова медицина. Підручник для студентів мед. вузів / В. В. Білкун, Л.Л. Голубович, П. Л. Голубович та ін. К.: Юрінком Інтер, 1999. 480 с.
65. Судово-медична експертиза живих осіб та трупів у кримінальних справах. Навчально-практичний посібник / [Войченко В. В., Мішалов М. Д., Пантелеєв К. М., Шиян А. Г.]. Дніпропетровськ : Дніпроп. держ. ун-т внутр. справ, 2008. 296 с.
66. Сумець О. М. Голодний В. Ф. Основи експертизи дорожньо-транспортних пригод: автотехнічна експертиза. Навч. посіб. Київ: Хай-Тек Прес, 2008. 160 с.
67. Теорія судових доказів (у таблицях та схемах): навчальний посібник / П. В. Цимбал, В. В. Топчій, О. В. Сіренко, О. А. Калганова. Ірпінь : Університет ДФС України, 2019. 82 с.
68. Теорія судових доказів в питаннях та відповідях : навч. посіб. / [Л. Д. Удалова, Д. П. Письменний, Ю. І. Азаров та ін.]. Київ, 2015. 104 с.
69. Шепітько В. Ю. Ідентифікація людини за ознаками зовнішності: наук.- практ. посіб. / В. Ю. Шепітько, І. В. Борисенко, С. О. Когут, О. М. Могильніков. Харків, 2003. 112 с.
70. Шеремет А. П. Криміналістика: Навчальний посібник. Чернівці: ТОВ (Видавництво «Наші Книги»), 2008. – 440 с.
71. Варава В. В., Карнаухов О. В. Криміналістичне забезпечення розслідування кримінальних правопорушень. Митна справа № 1(85), 2013, частина 2, книга 1, С. 110 -115
72. Грошевий Ю. М. Поняття і класифікація засобів доказування в кримінальному процесі. Вісник Академії правових наук України. Харків: Право, 1997. №3 (10). С. 69-76.
73. Гурак Р. Інтеграція у судовій експертизі. Право України. 2003. №11. С.56 – 59.
74. Давимука І. Допустимість доказів у кримінальному процесі. Право України. 2002. №12. С. 125-129
75. Закалюк А. П. Про запровадження в Україні кримінологічної експертизи. Право України. 1999. № 7. С. 100-104
76. Івасишин Т. М. Інструментальні й фізико-хімічні методи у проведенні судових експертиз вибухових речовин і продуктів пострілу. Актуальні проблеми вітчизняної юриспруденції. 2019. № 3. С. 119-121.
77. Колонюк В., Форіс Ю. Роль судової експертизи в процесі доказування при розслідуванні тероризму. Протидія терористичній діяльності: міжнародний досвід і його актуальність для України. Київ, 2016. С. 171–172
78. Корнієнко М. В., Тертишник В. М. Доктринальні проблеми інституту негласних слідчих (розшукових) дій. Міжнародний науковий журнал «Верховенство права». 2017. №1. С. 95-101.
79. Костін М. Щодо реалізації принципу з'ясування істини у кримінальному судочинстві. Право України. 2004. №7. С. 48-50
80. Косюта М. Генетична експертиза та проблеми її проведення в Україні. Вісник прокуратури. 2001. №4 (10). С. 94-97.

81. Малахова О. В. Проблемні питання залучення експерта стороною захисту. Право і громадянське суспільство URL: <http://icslaw.knu.ua/index.php/item/187-problemni-rytannya%20zaluchennyaksperta-storonoyu-zakhystu-malakhova-o-v>

82. Мироненко Т. Є. Проблеми оцінки експертного висновку прокурором. Право і суспільство. 2019. №2. С. 148–152

83. Перепічка О. І. Оцінка висновку експерта: інформаційно-змістовий аспект. Європейські перспективи. 2013. № 8. С. 70–75.

84. Пиріг І. В. Судова експертологія: проблеми формування предмета та системи науки. Науковий вісник Дніпропетровського державного університету внутрішніх справ: Збірник наукових праць. 2013. № 2 (66). С. 485-493.

85. Сегай М. Судова експертологія – наука про судово-експертну діяльність. Вісник Академії правових наук. 2003. №2-3. С. 740 -762

86. Сідельніков А. В. Використання спеціальних знань адвокатом-захисником в умовах змагальності сторін. Науковий вісник Міжнародного гуманітарного університету. Вип. 31. Серія: Юриспруденція. Одеса, 2018. С. 141-145.

87. Тертишник В. М. Істина «поза розумним сумнівом»: проблеми та колізії доказового права. Актуальні проблеми вітчизняної юриспруденції. 2017. №2. Т. 1 С. 116-120. URL: http://apnl.dnu.in.ua/2_1_2017/29.pdf

88. Тіщенко В. В. Теоретичні та практичні проблеми забезпечення ефективності досудового провадження / В. В. Тіщенко, Ю. П. Аленін, О. П. Ващук, А. В. Мурзановська, А. В. Торбас, Ю. М. Немно, А. О. Панасюк, М. В. Шкрибайло, О. А. Земляна. Наукові праці НУ ОЮА. 2014. Т. XVII. С. 106-157.

89. Топчій В. В., Татаров О. Ю. Проблеми слідчої діяльності та шляхи їх вирішення. Проблеми законодавства та правоохоронної діяльності. 2010. № 2. С. 307–309

90. Чернявський С. С. Використання поліграфічних технологій під час досудового розслідування: проблеми та шляхи їх вирішення. Актуальні проблеми досудового розслідування: зб. тез доповідей IV Всеукр. наук.-практ. конф. (Київ, 1 лип. 2015 р.). К.: Нац. акад. внутр. справ, 2015. С. 19-20.

Політика вивчення навчальної дисципліни та оцінювання

- Політика щодо термінів виконання та перескладання: завдання, які здаються із порушенням термінів без поважних причин, оцінюються на нижчу оцінку (75 % від можливої максимальної кількості балів за вид діяльності). Перескладання модулів відбувається із дозволу провідного викладача за наявності поважних причин (наприклад, лікарняний).
- Політика щодо академічної доброчесності: студенти мають свідомо дотримуватися «Положення про академічну доброчесність» (http://puet.edu.ua/sites/default/files/polozhennya_pro_akademichnu_dobrochesnist_2020.pdf); списування під час виконання поточних модульних робіт та тестування заборонено (в т. ч. із використанням мобільних девайсів). Мобільні пристрої дозволяється використовувати лише під час он-лайн тестування та підготовки практичних завдань в процесі заняття.
- Політика щодо відвідування: відвідування занять є обов'язковим компонентом. За об'єктивних причин (наприклад, хвороба, працевлаштування, стажування) навчання може відбуватись в он-лайн формі (Moodle) за погодженням із провідним викладачем.
- Політика зарахування результатів неформальної освіти: <http://puet.edu.ua/uk/neformalna-osvita>; [Положення про зарахування результатів неформальної освіти](#).

Оцінювання

Підсумкова оцінка за вивчення навчальної дисципліни розраховується через поточне оцінювання

Види робіт	Максимальна кількість балів
Модуль 1 (теми 1-6): відвідування лекції (0 балів); обговорення теоретичного питання на семінарському занятті (10 балів); тестування (0 балів); виконання завдань, передбачених планом самостійної роботи (1 бал); поточна модульна робота (10 балів)	50
Модуль 2 (теми 6-12): відвідування лекції (0 балів); обговорення теоретичного питання на семінарському занятті (10 балів); тестування (0 балів); виконання завдань, передбачених планом самостійної роботи (1 бал); поточна модульна робота (10 балів)	50
Разом	100

Шкала оцінювання здобувачів вищої освіти за результатами вивчення навчальної дисципліни

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка за шкалою ЄКТС	Оцінка за національною шкалою
90-100	A	Відмінно
82-89	B	Дуже добре
74-81	C	Добре
64-73	D	Задовільно
60-63	E	Задовільно достатньо
35-59	FX	Незадовільно з можливістю повторного складання
0-34	F	Незадовільно з обов'язковим повторним вивченням навчальної дисципліни